



Utbildningsnämnden

Yttrande över: Remiss i ärende "Reglemente för styrelser och nämnder i Lunds kommun", KS 2019/0643

Sammanfattning

Under varje mandatperiod bör nämnders och styrelser reglementen ses över. I nu aktuell översyn har konstaterats att enskilda nämnders reglementen är reviderade vid olika tillfällen, vilket bland annat fått till följd att språkbruk är inkonsekvent etc. Kommunkontoret har tagit fram ett förslag till nytt reglemente med fokus på tydlighet och helhet. Syftet med förslaget är att förtydliga det politiska ansvaret och att skapa en helhet. Revideringen innebär att samtliga reglementen justeras i sin form och till viss del avseende gemensamma bestämmelser.

Utbildningsnämnden ska yttra sig över förslaget till nytt reglemente senast den 27 januari 2020.

Beslutsunderlag

Utbildningsförvaltningens tjänsteskrivelse den 20 november 2019 dnr UN 2019/0654
Kommunkontorets tjänsteskrivelse den 10 oktober 2019 dnr KS 2019/0643 jämte bilagor.

Barnets bästa

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts vara relevant i ärendet.

Ärendet

Kommunkontoret har föreslagit en större revidering av reglemente för nämnder och styrelser. I samband med revideringen har kommunkontoret:

- Sammanställt samtliga nämnders och styrelser reglemente i ett och samma dokument (krisledningsnämnden undantagen)
- Samlat de för samtliga styrelser och nämnder gemensamma bestämmelserna i ett sammanhang
- Uppdaterat enligt ny/förändrad lagstiftning

2020-01-08

Diarienummer

UN 2019/0654

- Gjort tillägg och tagit bort sådant som varit i behov av revidering.

Kommunkontoret föreslår förtydligande av ansvar kring fyra områden:

- Mark- och exploatering
- Ansvar som fastighetsägare
- Arbetsgivarrollen
- Ansvarsfördelning mellan barn- och skolnämnden och utbildningsnämnden.

Remissvar:

Utbildningsnämnden

1. Nämndens kommentarer till de för styrelser och nämnder gemensamma bestämmelser

Inledningsvis vill utbildningsförvaltningen påtala att ärendet i sin helhet behöver ses över ytterligare. Utbildningsförvaltningen menar att det är olyckligt att översynen utgår från befintligt upplägg och hela översynen borde istället ta sin utgångspunkt i det normalreglemente som Sveriges Kommuner och Regioner tagit fram.

När en så pass omfattande revidering genomförs är det nödvändigt att se över strukturerna för respektive nämnders reglementen så att de håller samma kvalitet och form. Som exempel kan nämnas att för socialnämnden anges inte relevant lagstiftning för nämndens ansvarsområden. Likaså anges för barn- och skolnämnden och utbildningsnämnden att respektive nämnd fullgör kommunens skyldigheter enligt skollagen, vilket i sig är korrekt, men lagstiftningen som styr är betydligt mer omfattande än så. Det finns ytterligare exempel på där reglementena inte är utformade på samma sätt, t.ex. anges det enbart för två nämnder att förvaltningsdirektören är chef för förvaltningen. Det används också fel begrepp i vissa sammanhang och som exempel kan nämnas lovskola som i förslaget benämns sommarskola.

Det finns också en diskrepans mellan förslagen till reglementen och arbetsinstruktion för kommunstyrelsen avseende hur förvaltningsdirektören benämns. I arbetsinstruktionen är benämningen genomgående förvaltningsdirektör, medan det i reglementena står förvaltningschef. Detta måste rimligtvis vara lika i alla dokument.

När en så pass omfattande revidering genomförs är det av största vikt att de förändringar som föreslås konsekvensbeskrivs så att det tydligt framgår hur förändringarna kommer att påverka nämndernas arbete. Konsekvensbeskrivningar saknas helt i förslaget.

2020-01-08

Diarienummer

UN 2019/0654

2. Nämndens kommentarer till ändringar för den egna nämnden

Alla uppgifter kopplade till förskolor, förskoleklass, fritidshem, grundskolor och grundsärskolor i fristående regi föreslås flytta till barn- och skolnämnden. Bakgrunden till detta är, enligt Kommunkontoret, att det saknas ett politiskt helhetsansvar för verksamheterna ovan, vilket medför att möjligheten för ansvarsutkrävande rörande rätten till en likvärdig skolgång för alla barn försvåras. Revideringen ska, enligt förslaget, innebära en ökad tydlighet avseende det politiska ansvaret för styrning, kvalitet och likvärdighet för alla barn i Lunds kommun.

I sak har utbildningsförvaltningen inte något att invända mot att uppgifterna överflyttas till barn- och skolnämnden.

Det är dock problematiskt att motivera denna föreslagna förändring genom att hänvisa till ansvar för styrning, kvalitet och likvärdighet, då det är de *enskilda huvudmännens* ansvar att bedriva verksamheten i enlighet med de nationella styrdokumenterna. När det gäller tillsynen av de fristående förskolorna samt de fritidshem vars huvudman kommunen har godkänt så bedöms i samband med denna om de fristående förskolorna och fritidshemmen följer de *nationella* styrdokumenterna. Men utöver detta har tillsynsmyndigheten, oavsett om det är utbildningsnämnden eller barn- och skolnämnden, ingen möjlighet att påverka verksamheterna avseende styrning, kvalitet och likvärdighet genom kommunala politiska beslut.

Det bör också noteras att tillsynen är en skarp myndighetsutövning med därtill kopplade sanktionsmöjligheter. De senaste åren har tillsynsverksamheten reviderats för att så långt som möjligt kunna likställas med Skolinspektionens tillsyn. Verksamheten kring tillsynen av förskolor och fritidshem med enskild huvudman har byggts upp under många år, och bedrivs idag med hög kompetens och rättssäkerhet.

Utbildningsförvaltningen anser att det är mycket viktigt, inte minst ur rättssäkerhetssynpunkt, att skilja på tillsyns- och driftsansvaret. Det måste dessutom beaktas hur det kan uppfattas utifrån om samma nämnd som bedriver förskoleverksamheten i kommunen också bär ansvaret för att utöva tillsyn över den fristående, i praktiken konkurrerande, verksamheten av samma slag.

I 1 § förslaget till nytt reglemente för utbildningsnämnden anges att utbildningsnämnden "fullgör kommunens skyldigheter enligt skollagen (2010:800)". Eftersom det är långt fler författningar än skollagen som styr kommunens skyldigheter avseende bl.a. gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning så bör denna skrivning antingen helt tas bort eller förses med tillägget "och andra

2020-01-08

Diarienummer

UN 2019/0654

tillämpliga författningar” (jämför med skrivningen i 1 § förslaget till nytt reglemente för styrelser och nämnder i Lunds kommun).

I § 2 bör skrivningen ändras enligt följande:

Det ankommer på nämnden

att fullgöra kommunens skyldighet att avge yttrande till Skolinspektionen i samband med tillståndsansökningar från enskilda huvudmän om att starta eller utöka fristående gymnasieskola eller gymnasiesärskola

att ansvara för utbetalning av bidrag till gymnasie- och gymnasiesärskoleverksamhet i enskild regi samt utbetalning av interkommunal ersättning och ersättning till statliga huvudmän som bedriver verksamhet inom nämndens ansvarsområde

att ansvara för kommunens rätt till insyn i gymnasieskola och gymnasiesärskola i enskild regi.

3. Anser nämnden att det finns ytterligare områden inom vilka det råder otydlighet kring den politiska ansvarsfördelningen mellan er och andra nämnder? Om ja, inom vilka områden och mellan vilka nämnder?

Nej.

4. Tar nämnden ansvar för frågor som inte återspeglas i det föreslagna reglementet?

Samordning av elevhälsa och IKT-samordning samt systemansvar för verksamhetssystem för förskole- och skolverksamhet, se vidare under punkt 6.

5. Bedriver nämnden verksamhet som inte återspeglas i det föreslagna reglementet?

Även om det inte är en lagstadgad skyldighet, bedriver Utbildningsnämnden lovskola för de kommunala gymnasieskolorna. Begreppet lovskola är det korrekta, och inte sommarskola som det står i förslaget till reglemente för barn- och skolnämnden.

6. Kommunkontoret föreslår förtydligande av ansvar inom fyra områden. Vad innebär dessa förändringar för nämnden?

Mark och exploatering

Utbildningsförvaltningen avstår från att yttra sig om detta förslag.

2020-01-08

Diarienummer

UN 2019/0654

Ansvar som fastighetsägare

Kommunkontoret föreslår att ansvaret för fastighetsägande och den strategiska fastighetsutvecklingen samt det strategiska långsiktiga lokalförsörjningsansvaret kopplat till investeringar samlas hos kommunstyrelsen. Förändringen ska innebära tydligare rollfördelning mellan servicenämnden, tekniska nämnden och kommunstyrelsen.

Det framgår överhuvudtaget inte vilka konsekvenser den föreslagna förändringen kommer att få, och utbildningsförvaltningen ser det därför som svårt att yttra sig över.

Arbetsgivarrollen

För förtydliga kommunstyrelsens arbetsgivaransvar föreslås att kommunstyrelsen blir anställningsmyndighet för hela den kommunala organisationen. I dagsläget finns risk för att kommunen inte uppfattas som en arbetsgivare samt att kommunstyrelsens ansvar för övergripande arbetsgivarfrågor inte är tydlig.

Konsekvenserna av förslaget beskrivs överhuvudtaget inte i tjänsteskrivelsen varför utbildningsförvaltningen ser det som svårt att yttra sig över detta. Det finns till exempel ingen beskrivning över hur förändringen ska fungera i praktiken. Var ligger t.ex. ansvaret för rekrytering? Vem ska de facto hantera en anställning? Hur kommer kretsar för företrädesrätt och turordning att se ut, om de påverkas alls?

Det är av yttersta vikt att de fulla konsekvenserna av förslaget framgår, då det är mycket omfattande förändringar jämfört med idag.

Dessutom kan det ifrågasättas om förändringen behövs, då de arbetsgivarfrågor som lyfts som problematiska redan idag tas om hand med önskvärd tydlighet i kommunstyrelsens reglemente och arbetsinstruktion.

Ansvarsfördelningen mellan utbildningsnämnden och barn- och skolnämnden

Avseende förändringen kring förskolor, förskoleklass, fritidshem, grundskolor och grundsärskolor med enskild huvudman, se ovan under punkt 2.

Beträffande det samordningsansvar som utbildningsnämnden idag har avseende elevhälsa och IKT-samordning är det synnerligen angeläget att denna samordning består. I annat fall finns det en stor risk för att respektive nämnd bygger upp parallella funktioner för dessa områden, vilket är både resurs- och kompetenskrävande. Erfarenhetsmässigt har detta skett i samband med andra

2020-01-08

Diarienummer

UN 2019/0654

organisatoriska förändringar, t.ex. centraliserad lönehantering, vilket i sig är kostnadsdrivande och därmed rimmar mycket illa med föreliggande krav på kostnadseffektivisering av nämndernas verksamheter. Det är utbildningsförvaltningens mening att detta uppdrag ska finnas kvar i utbildningsnämndens reglemente.

I barn- och skolnämndens reglemente står att nämnden har ansvar för insyn i fristående gymnasieskola. Detta ska strykas, då uppdraget rätteligen ska tillföras utbildningsnämndens reglemente.

Då intentionerna med förändring av ansvar är att samla allt inom respektive skolform hos barn- och skolnämnden respektive utbildningsnämnden är det ändå angeläget att ansvaret för International School of Lund (ISLK) kvarstår i utbildningsnämndens reglemente då det är nödvändigt att hålla samman all internationell utbildning från förskola till och med gymnasiet i förhållande till beviljat tillstånd från International Baccalaureate Organization. Tillståndet omfattar såväl ISLK som Diploma Programme på Katedralskolan.

I barn- och skolnämndens reglemente återfinns verksamheter som är angelägna att de kvarstår då de är till för båda förvaltningarna, precis som samordning av elevhälsa och IKT-samordning. Det handlar om Naturskolan och delar av det som ingår i Lunds skolors resurscentrum. I annat fall är det återigen risk för att parallella verksamheter byggs upp, vilket är kostnadsdrivande och kompetensineffektivt.

Stefan Norrestam
Utbildningsdirektör

Anna Røjås
HR-chef

Ordförandes förslag till beslut

Utbildningsnämnden föreslås besluta

att överlämna utbildningsförvaltningens tjänsteskrivelse som sitt yttrande till Kommunkontoret.

Beslut expedieras till:
Kommunkontoret